

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

DO Desinformatie

DenB

MinBZK

Contactpersoon

(10)(2e)

(10)(2e)

Datum

8 juli 2020

memo

Opbrengsten gesprekken techbedrijven over
desinformatie

Sinds het begin van de Covid-19-pandemie voeren de deelnemers van de IWG regelmatig gesprekken met de vier grote internetdiensten die de EU gedragscode desinformatie hebben ondertekend en een belangrijke rol spelen in het adresseren van desinformatie (Google, Twitter, Facebook en Microsoft). In deze gesprekken geven de internetdiensten uitleg over ontwikkelingen in hun beleid en genomen maatregelen. Daarnaast heeft Facebook een diepgangssessie georganiseerd over hun maatregelen tegen desinformatie sinds de uitbraak van Covid-19 voor deze groep. Ook heeft Minister Ollongren op 25 juni gesproken met de bedrijven om ze te verzoeken meer transparantie te bieden over hun desinformatiebeleid en maatregelen die ze nemen.

Door de gesprekken hebben we een goed beeld kunnen krijgen van de maatregelen die de bedrijven nemen. De maatregelen die de internetdiensten nemen om desinformatie tegen te gaan vallen grofweg in drie categorieën:

1. **Verwijderen** van berichten of accounts die de gebruikersvoorwaarden schenden. Dit gebeurt vooral bij nepaccounts, bij gecoördineerde scams of desinformatiecampagnes en bij berichten met illegale inhoud of die ertoe kunnen leiden dat er in de echte wereld schade wordt toegebracht.
2. **Verminderen van het bereik** van misinformatie. Berichten die door onafhankelijke fact-checkers zijn aangemerkt als (waarschijnlijk) onwaar komen minder prominent naar voren in zoekresultaten, op nieuwsoverzichten en bij aanbevelingen. Ook verbergen bedrijven zulke berichten soms achter een waarschuwingslabel dat aangeeft dat het mogelijk misleidende informatie bevat.
3. **Informeren** van gebruikers. Door te verwijzen naar informatie van betrouwbare bronnen en fact-checkers of meer informatie te geven over de herkomst van informatie.

Tijdens de Covid-19-pandemie is de kern van dit beleid niet veranderd. De bedrijven hebben alleen actiever het beleid kunnen uitvoeren omdat zowel misleidende als betrouwbare informatie rondom Covid-19 makkelijker te identificeren is en Covid-19-gerelateerde desinformatie vaak een potentieel gevaar vormt voor de volksgezondheid. De bedrijven hebben ook fondsen opgericht om media en fact-checkers te ondersteunen en gratis advertentieruimte aangeboden aan organisaties als de WHO en het RIVM.

Wel gaven de bedrijven aan dat ze gedurende de Covid-19-pandemie voor het zoeken naar en beoordelen van berichten steeds meer gebruik maken van algoritmes. Ook hebben ze tijdelijk de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen

Datum
8 juli 2020

verwijdering van berichten stopgezet. Welke implicaties de genomen maatregelen hebben voor zowel de verspreiding van desinformatie als grondrechten als de vrijheid van meningsuiting is niet duidelijk. Dit is ook één van de redenen waarom de Minister de bedrijven heeft verzocht meer transparantie te bieden en een onafhankelijke evaluatie te laten uitvoeren van hun handelen gedurende de pandemie.

Naast de ontwikkelingen op het gebied van Covid-19 hebben we de afgelopen maanden ook gezien dat de bedrijven steeds meer berichten die misleidende informatie bevatten voorzien van labels met waarschuwingen en links naar onafhankelijke fact-checks. Vooral Twitter is actief op dit gebied, ook bij berichten van prominente gebruikers zoals president Trump. Hiermee worden misleidende berichten niet verwijderd, waardoor de vrijheid van meningsuiting van gebruikers niet beperkt wordt, maar wordt het bereik van het bericht wel verminderd.

Tijdens de gesprekken is ook duidelijk geworden dat de bedrijven desinformatie en hun rol in het adresseren ervan serieus nemen. Ook lijkt hun houding ten opzichte van verdere afspraken of eisen vanuit landelijke overheden of de EU aanzienlijk positiever dan eerst. Ze willen graag dat overheden duidelijkere kaders stellen voor hoe ze moeten optreden tegen desinformatie. De bedrijven geven ook aan graag meer duidelijkheid te willen van overheden waarover ze precies meer transparantie moeten bieden. Dit zou in het vervolg op de gedragscode desinformatie duidelijker geformuleerd moeten worden.

Vervolg

Recentelijk is in de IWG gesproken over de voorzetting van deze gesprekken:

- De frequentie van de gesprekken gaat omlaag. Waar de frequentie van de gesprekken tijdens het hoogtepunt van de Covid-19 crisis ook hoog was wordt de frequentie nu afgeschaald.
- De gesprekken worden meer thematisch op deelonderwerpen waardoor er meer de diepte in gegaan kan worden. Dit betekent ook meer werk in de voorbereiding van deze gesprekken door de verschillende betrokken ministeries.
- De Mozilla Foundation zal ook bij deze gesprekken betrokken worden.